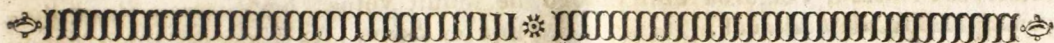

Erdélyi Híradó

Kedden, $\frac{3}{8}$ (Mártius' 8-dikán) 1831

Nagybritannia—Frantziaország—Neufchatel—Belgaország—Olaszország—Lengyelország
Anglus Character—Embertsuda—Játékszini Bál—Mértéktár, II-dik Köt. 145--160 lap.

NAGYBRITANNIA

London, febr. 8.—A' Királyválasztás Belgiumban, nagy gondot szerzett nálunk, úgy hogy a' mellett tsak nem minden saját ügybajunkat elfelejtjük. Én, meg vagyok győződve, hogy ha bár annyira félünk is a' háborútól a' költség miatt; a' nép, még is háborúra kényszeritené az országlósziéket, minekelőtte ára állana, hogy Antwerpen és a' flandriai tenger-melljékek frantzia kézre bírjanak. Gondolhatja 'bát Uraságod, hogy Filep Király' helybe-nemhagyása a' fijának szánt korona' elfogadásának, minő nagy örömet szerzett itt. De, mind-tsak nem hisznek még itt egészen; mint a' Stock-ok' hetsiből láthatni.

Wyse Úr, Katholikus, azelőtt a' kath. Eggyesület' tagja, és egy irlandi kerület' (sbire, Grófság, Comitatus) Képviseelője, kihirdetőleg nyilatkoztatta ki magát az Unio' felbomlása ellen, és O'Connell' türedelmetlensége ellen minden saját vélekedésével nem-eggyetértőkre nézve. Ez, nem kevés hasznára lesz az ország' tsendességének.

Egy Journál azt akarja állítani, hogy a' Mortemart Hg. küldetetésében Pétervárra, Lengyelország, tóldalék volna; a' fődolog ellenben a' volna, hogy a' Tsászár' 13 esztendő's leánya' kezét kérje-meg a'

frantziaországi Koronaprintznek, Orleans Hertzegek.

Az ág. királyi familia' tagjainak a' tartása ebből áll: "A' Cumberland Hg. fizetése 21,000 font St., a' Cumberlandi György Printzé 6000; a' Sussex Hg. 21,000 font, a' Cambridge Hg. 27,000; az Augusta Printzasszonyé 13,000; a' Hessen-Homburg Printzasszonyé 13,000; a' Kenti Hgnéje, Leányaval, Victoria Printzasszonnyal egygyütt 12,000; Gloucester Hg. a' 13,000-el egygyütt, mellyet mint férje Mária Printzasszonynak, veszen, 27,000; az ő' hűgáé, a' Gloucesteri Sópia Printzasszonyé 7000. Egygyütt tehát veszen a' királyi familia 160,000 font st., mely kevesebb, a' brightoni Journál szerint, mint a' Királynak sok magános alattvalójáé.

FRANTZIAORSZÁG

Egy Endy nevezetű azt kéri, hogy az Apátzák, akarmelyik Rendhez tartozzanak bár, ne tanítsanak többé ifjú leánykakat. — X-dik Károlyra-nézve, a' dec. 5-dikei törvény-nél-fogva, 1814, vissza adott jószágokat, mellyeket ő Berry Hg.-nek azon feltétel mellett ajándékozott, hogy a' hasznát magának fenn-tartsa, azt mondja az elébbi Civillista' tudósító Biztossága, hogy azok, az ajándékozás' idejében nov. 9-dikén, 1819, három mil-

170,000 frankra, 170,000 fr. jövedelemmel betsültettek volt. De az eredetirásokból kiséül, hogy 600,000 franknál többet hoznak azok be; és 12 millió tökét állítanak-elő. Egyéberánt, a' dynastia' lebukása és a' kir. familia kiűztetése, ennek tagjait nem foszthatják-meg szeméjjes vagyojoktól. A' confiscatio eltöröltetett, és Printzek, Polgárok ezen jöltévő principiumok alatt állanak.

A' Király audentziát adott febr. 12-dikén St. Priest Úrnak, 's ezután mindjárt a' tittery-i Beynek; —hogy vannak össze-válogatva az emberek!

A' febr. 10-dikei Moniteurben ez az Ordonnance van: 1. Tz. Minden ordonnance mely azon Rendjeleket (decorationes) illetik, mellyek az 1814- -1815-ki történeteknél fogva, vagy azoknak következéséül hozattak-be, eltöröltetnek, és eltöröltettek maradnak. 2. Tz. Minden egyesület vagy magános meghatalmasítások efféle vitezrendjelek' viselésére, vissza vétetnek.

A' National ezt mondja: A' belga Congressi Népkövetek' szertartásos elfogadtatása ÓFge által, febr. 19-dikén, hétfőn fog megesai. (Némelylek már 16-dikára halasztottnak mondják). Már most tudják, hogy a' Király a' belga koronát nem hagyja elvenni a' fíjának Nemours Hgnek: hanem bizonyosnak láttzik, hogy a' belga Congress, ezen elmellőzés ellen, azon szín alatt fog protestálni, hogy a' Printz' gyemeki esztendeje, ezt az elmellőzést az ő' nevében, törvénytelemné teszi; és hogy e' szerint az ifjú Lajos-Károly Király' nevében ideigvaló országglást kell felállítani Brüssselben, a' Congress által.

* A' frantzia Journálok szerint Madame Létitia, a' Napoleon' anyja és egynebiány római Nemes, 20,000 tallért küldötték a' Lengyeleknek. — A' Constituciónnal egy, Olaszországban elszélesztett

Hirdetményről beszéll a' néphez, mellynek Vignette helyett szolgál egy 3-színű (veres, fehér, zöld) zászló, 's ezen szók: "Olaszország' Függetlensége, és Szabatsága." — Az olasz revolutio, készült már a' múlt esztendő' octob. hónapjában, és azolta fegyver-gyűtemény után jártak Riminiiben és Pesaróban. Toscana is peésgebe indult volna, nevezetesen Pisa, Pistoja és Siena. Az Abruzzok ismét patriotai társaságok' fészkei vólnának. Modenában rendkívülvaló volna a' felmérge-sedés 'sat.

A' politia Prefektus, a' belső Ministren kívül, szintűgy botsátott-ki febr. 15-dikén egy Hirdetményt Paris lakossaihoz, mely így szóll: "Az ellenlázadás' felekezete, mely magát veszedelem' idején az eltsábitott katonaság megé húzta, már a' júliusi-napok utánni legközelébbi órákban, ismét egybe-kaptsolta az ő' régi összeküvése' szövevényét. — Ez a' felekezet, a' szabadság' védelme alatt, mellyet a' mi' törvényeink minden emberre szeméjválasztás nélkül kiterjesztenek, törekedik megnyerni intézeteinket ismét leroutani. — A' mi' türedelműnket, habozásnak, magunkhoz-bízásunkat gyengéségnek tartotta az: tegnap' vetette az le lárvaját a' Saint-Germain-l' Auxerrois (templom) ban egy esztelen-vakmerőség által a' belső háborúra; mellyet saját valása szerint, Holyroodban koholtak. — Ez a' gonosz-tett azokhoz tartozik, mellyek a' törvények' körébe esnek: befogtak már egynehányat belőlök. — A' mi' gyáva szívű ellenségeink tsak egy módra tarthatnak még számot a' mi' hazánkban, úgy mint, minket meghasonlítani, hiedelmellenséget és vissza-vonást támosztani közöttünk. Ez a' taktika sok, igen sok gonosszal látogatta-meg Frantziaországot 40 esztendő-olta, hogy-sem mint ők ismét ahhoz ne foljamodnának. — Rendet-

lenségre akarják a' népet hajtani, hogy munkájoktól és bátorságoktól megfosszák. A' nép' józan-okoskodása elfogja magától taszítani ezen hitetlen sugallásokat, megszűn a' köz-tulajdon' elpusztításától. — Esméri az országlőszék a' nemzeti gárda' engedelmességét a' Királyhoz, a' mi konstitúciónk erant, a' jó rend éránt. Ez az engedelmesség soha-se fogja magát megtagadni; és ez a' nagy város, minden afféle kitsapongásoktól ment fog maradni, mellyek annak nyugalmit és bátorságbanlétét veszedelmezethetnék. — J. J. B a u d e, Statustanácsos és politia-Prefektus.

Utánirás. A' királyi Törvényszék, egy mai Végzésnél-fogva, elindította magánál a' St. Germain-l' Auxerrois eset' perét, és az első Praesidialra, Seguiet Úrra bízta a' per' útba-indulását (instructióját). Letartoztatták: Vitrolles Bárót; azután, de Conny Felix Vicomte-ot; a' St. Germain-l' Auxerrois-templom' Plebánuját; Hinaut-ot, az apját, a' Municipálpolitizia Ex-Fejét; Hinaut-ot, a' fiját; Gombaut-ot, Ex-politizia-Bízost; Liautard-ot; Valerius; Durouchoux-ot; Robelet; Auguet-et. A' párisi Érsek ellen felidéző parantsolatot bortsátottak.

A' Moniteur febr. 15-dikén, jelenti: "Fontos dolgok estek tegnapi a' Saint-Germain-l' Auxerrois-ban (a' Louvre' homlokával szemközt fekvő templom Párisban). "Annak jelentésére, hogy a' St. Roch' templomában, a' Berry Hg. emlékezetére (kit febr. 15-dikán gyilkoltak meg, 1820-ban) gyász-istentisztelet fog tartatni, úgy gondolta a' Felsőbbség, hogy a' párisi Érsek Úrnak tudtára kellene adni. A' St. Rochi Plebánust eszméltették, hogy a' tzeremónia békételenségre adhatna okot, 's ő, azt izente, hogy az, az ő' templomában nem fog megadni. A' Saint-Germain-i Plebánus nem tett olyan o-

koson. — Tegnaj-^{reggel} 10 órákor két ember, kik éppen azért állottak a' St. Roch' templom-ajtájába, hogy a' kik Berry Hg. gyász-istentiszteletére megjelentek, útassítsa azokat a' St.-Germain-l' Auxerrois-ba. Valóban fel is tettek ezen templomban egy Catafalque-ot (koporsó-állás a' Nagyoknak, szent Mihály-lova a' szegényebbeknek); a' Plebánus pedig maga tartotta a' lélekmisét. Ennek végével előlépint egy ifjú ember az álláshoz, 's áratessen egy rézmetzést, mely Bordeaux Hget. képzelte, és egy Immortalis koszorút. Az asszonyok veszekedve tépték a' koszorút, hogy abból valamit kapják; férfiak pedig az ő' ékességeiket (Rendjeleiket) vetették-le magokról 's tették a' Bordeaux Hg. képe mellé. Egynéhány pillantattal ezután, nem tartotta tréfának a' Felsőbbség, belé-avatkozott, és megfogott egynéhány embert; kiket az I-gasság' kezébe adtak. Kivül a' templomon, bosszankodván az össze-gyűlt nép a' czeremónián, és mindazokból a' mik szemé előtt estek, kitalálván, hogy annak sokkal-inkább politika a' végtárgya, mintsem vallás, azon scenának, mely gyászinnép' színe alatt igazán tsak békételenségre és botránkoztatásra előre kidolgozott planum vólt, — izibe' keresztül esett a' czeremónián. Egy szakasz nemzeti gárda benyomúl a' templomba; 's kikénszeríti onnan a' jelen-gyülekezetet, valamint Jézus a' sibvásárosokat. — Azomban, felforr a' köz-hosszú 's kiűt Páris' egynéhány részében; nagy sereg nép gyűl a' Saint-Germain-l' Auxerrois' környékére. A' nemzeti gárda sietve gyűl seregestől szokott buzgósággal elő, 's nem sokára, eleit-veszi a' rendtelenségnek. Nem vólt tréfa a' dolog az érseki palotában, a' hova a' nemzeti gárda későbbben érkezett-meg; hanem, akkor osztán itt is határt szabtak a' rendtelenségnek; és 9 órakor

mat, este, oly' tsendes volt Páris mint rendszerént.

A' febr. 16-dikai Moniteur, az azelőtti napról Párisból ezt írja: "Vétkes lázadásoknak, a' hiteszgett dynastia' kedvéért, melyet Frantzioszország saját kebeléből kivettet, közönséges felbosszankodást kellett támosztania: a' lázasztókat nyomon elfogdosták, és, ha a' mi' törvényünk és intézeteink nagyon megsértődtek; meg fognak azok bosszútatni. Azomban, a' tegnapi elkeseredés rendtelenségeket okozott; melyet a' különben igasságos felbosszankodás által elragadtatott emberek tsalhatatlanul meg fognak bántani. — Madélelőtt tizenkettődfél órakor, elindúl egy sereg, minekutánna az a' St. Germain-l' Auxerrois templomot feldúlta, és ezen templomnak minden tárgyait a' Louvre-ben lerakta, a' St. Honoré-útzán fekvő l' Assomption templomhoz, hogy az azon templom álló, liliumokkal ékesített keresztet, széjjel törje. A' nemzeti gárda éppen jókor érkezett ugyanoda, hogy ezt a' csoportot széjjel verje. — Délben nyomúlt egy más csoport az érseki palota-felé; berontott a' házba és a' házi bútorokat, asztalokat és faféléket, —mindent, a' mi tsak nem állott feszesen a' szobákban, a' Seine (folyóvízbe) hányt. A' sokaság elkezdette volt már a' fedelet, a' kandallók' kürtöit és a' fedélfát is darabolni. — Már ma-este tsendes a' város, 's úgy láttzik hogy hónap is a' lessz. A' nemzeti gárda mindenfelé fáradhatatlan volt. Némely homájban tapogató dühös indúlatu Ifjak, mozognak, felfordulásról álmodoznak, 's azt gondolják, hogy a' lakosok' bosszankodásokra számot-tartathatnának, kiknek által-látások' mivoltát ők nem tudják megbetsülni. Vajha jól-tévő eszméletések által eszekre jönnének, 's a' feneketlen méjjség' partján megalapodnának. A' károlyi felekezet, mely

rendtelensége ingerel, mindég híveknek fogják a' nemzeti gárdát találni.

A' Messenger jelenti még febr. 15-dikén: "Ma-reggel 7--8 óra-tájban nyomúlt a' nép' nagy sokasága a' St. Germain-l' Auxerrois-templom-felé 's be, és a' mitjabbban elő-talált, törte-rontotta széjjel, az istentisztelethez tartozó edényeket kivévén; de semmit el nem vitt. Szinte systematice folytatta pusztítását, ezt kiáltozva: éljen Lajos-Filep, 's a' párisi és marseillei nótát fúva. Mikor mindenel készen volt, a' nemzeti-gárda' szavára, eltakaradott; 's már 10 órakor minden tsendesség helyre-állott. Az ország-lószék minden drága képet kitakarított a' templomból, már azelőtt. Szerzett a' nép valahol egy papsapkára; melyet egy rúdon hurtzolván, kiabált: "Le a' tsukjartartóval! Le a' Jesuitákkal! Azt modják, hogy a' St. Germain-l' Auxerrois' Rectorát megfoglák volna. A' fő-oltár és annak díszesítő részei sokatszenvedtek volna. — Az Érsek palotájabeli minden, könyvek, —képek, asztalok 'sat. egyre úsznak a' folyóvízben; a' halászok, azoknak kifogdosásán dolgoznak. Ez, ezt délben írja. A' pattantyúsok és nemzeti gárdák, magok verték-le kalapáttsal a' XIV-dik Lajos' állóképeről a' győzodelem-piatzon a' liliumokat; ne-hogy a' dühös nép több kárt tegyen.

* Egynehány Journal állítja, hogy a' múlt héten 130 Generált szállított volna egy Ordonnance a' munkás hadsereghez.

NEUFCHATEL

Ez az főváros, mely ugyanazon nevű Excentrica tartomány' vagy Hertzegség' fővárossa, igazi konstitutios Monárchia, a' brandenburgi Dynastia alatt, Frantzioszország' és Svájtz között, Svájtz-frantzia nemzet, vérontás nélkül fellázzadt, Előljáróinak jóra törekedő plánumánál-fog-

va, kik régi konstitútiójokat szándékoztak erős lábra, de nem éppen a nép akarattja szerént, állítani, jan. 20-dikai Gyűlésekben.—Ezen kidolgozott ország-lásmód kihirdetéséről, febr. 12-dikén, Neufchatelből így írnak: "A' neufchateli (Újvári, Neuenburgi) Magistratus mostanában jelentett próbatételei a' haza' állandósága' kinyilatkoztatása eránt, nem tsak dugába-dültek, hanem egyszersmind, jeladás is lett a' lázzadásra és a' nép' közönséges felingerlődésére. Mindenféle Kérrőirásokat tesznek-fel, Ssátusintézetek' felállítására végett. Nagy gyűléseket tartottak egy Hét-ólta Valenginben, Locle-ben, Chaux-de-fondban és más több Helységekben; és nagyobbakat hirdettek ki a' jövő napokra. Mindenütt megegyeztek abban, hogy konstitúcio-reformálást kívánjanak; mellyek között legfontosabb az, mely a' Státusok' gyűlése (audiences générales) helyett, egy valóságos képviseletü, egyenesen a' népiál-tal szabadon minden Státusokból választott Képviselekből álló, gyűlést kíván. Kívánnak, továbbá, hivatalok' változtatását (amovibilitást), tanácskozások' nyitvanságát és Sajtószabadságot. Reménység' fejében, és addig is, míg ez az utolsó azon Hgségben egy sints; tehát, a' neufchateli Hiradót (Messenger Neufchatelois), a' Waadt-i Cantonban (Pays-de-Vaux, a' Svájtzbán — hihető Laufanneban) nyomtatattak.

BELGAORSZÁG

Ponsonby Lord, mint Brüssselben beszéltek, az ott tartózkodó Anglusoknak tudtokra adatta, hogy ne készülnének az elmenetelre; mivel a' Nemours Hg. nemváltatása által a' belga Királyságot, a' béke állandó, és Anglia's Frantziaország, ezen órában barátságosabbak egymáshoz, mint voltak valaha. — Minő alaton kérkedő tudósítás ez!

OLASZORSZÁG

Bolognából írják, sok mindenféle kö-zöit, hogy ott mind-ekkorig még, által-jában, a' revoluzió senkinek nem került volna életében, senkit nem gyaláztak, senkit nem sértettek-meg. Szerzetesek, Papok egyre járnak fel-s-alá, és sokan köz-züllök örvendenek a' lett dolgokon. Az igaz, hogy a' Calabriaiak után, nints az egész Olaszországban oly' rossz-hírű nép, még az Olaszok között is, mint a' Romag-viai; és, még ott is tsaknem egészen vér-ontás nélkül esett-meg a' revoluzió; — a' külföldnek jó letzke, mely az Olaszokat gyakran gaz-embereknek és betyá-roknak tartja.

Az olasz határszélről, febr. 15.—Egy milanoi Levél, febr. 11-dikéről, ezt mondja: "Teljes nyúgodalomban élünk mi itt. Piaceza-ból írják, febr. 10-dikén: -- : "Itt és Pármában nagy tsendesség van: a' hír azt mondja, hogy austriai katonaságot várjunk. — A' bolognai Journal azt mondja: "A' pápai országlás megszűnt ott, di fatto e di dritto. A' bolognai új országlás, mely Modenát és Reggiót is magához akarja kaptsolni, így titulálja magát: Federazione italica. Forliban; de még-inkább Anconában, foljt volna a' vér. Azt a' hírt szélesztették, hogy a' nápolji Királj elkezdte Státusaiba a' konstitú-tiót hirtelen behozni. — Az austriai országlószék, erőssen meghatározta volna, Olaszországban a' tsendességet újjra helyre-állítani, és azt, minden tölle kitelhető módon fenn-tartani. A' Frantziák' részéről felállított belé-nemavatkozás-principiumot, külső Statusok' dolgába; ha már is voltaképpen meg nem sértett volna is a' Londonban tartózkodó Tanátstól, melynek Talleyrand Úr is tagja, soha-se fog helyt-állani és megesmertetni a' berlini, bétsi és pétervári kinyilatkoztatások szerént; mihelyt a' környüle-

tek annak erejét az európai egyformaság' fenntartására megkívánják (mely kinyilatkoztatásra a párisi Kabinét egy szót se felelt), semmi képzelhető módon nem láttzik lekötelezni valami Hatalmat, vagy valaki részéről igasságos követelő panaszt állítani-elő; ha mindjárt a Modena ellen elkezdett rendszabások megbővítetténe és Olaszország' más részeire is kiterjeszténe is. E' pedig, könnyen megeshetik, minthogy a' bolognai felkelés hova-tovább harapódik, és fenyegeti a' Pápa világi uraságát. Igasságtalansággal tenne az ellen a' frantzia Kabinét ellenvetéseket; mert, nagy magának-tulajdonítás volna, egy harmadik között-álló Kötéseket, akarmi ijjesztgetések által gyengíteni akarni, és magát a' szemrenhányástól szabadnak hinni, hogy a' belé-avatkozás' jussával tsak egyedül maga bírna.

Febr. 10-dikén már az egész Bologna a' Pápa' világi hatalma ellen szegezte magát, mindenféle katonaságát /orgánusait. — Bolognai kereskedő-Levelek, febr. 16-dikéről semmi szembe-tünő újat nem beszélnek; tsak azt mondják általjában, hogy az ott elkezdődött revolutio, szünet nélkül terjed, vérontás nélkül; elemekben, a' foglalatosságok (kereskedés) nagyvön megakadtak.

Ő kir. Msga. a' toskánai Nagyherczeg, — megfontolván, hogy az idő-környületei, a' fő-városi szolgálatra rendelt katonai erőt szükségessé teszki a' határszélékre küldeni, — egy motu-proprio által, febr. 12-dikéről, ismét helyre-állította Florentzben a' városi gárdát (guardia urbana); melynek Vezérévé Bali Martelli Májort nevezte-ki. — R ó m a, febr. 12. "A' város nagy mozgásban van ma. Nagyvön nyugtalanítók a' bolognai lázzadásról jövő tudósítások. A' római pölgár gárda, mely körül-belől 2000 emberből áll, sietve szaporítottatik egy, ma kibotsátott

Edictumnál-fogva 1400 emberrel. Anconáról és Urbinoról is beszélnek. A' farsáng félbeszakadt; a' játékházakat bezárták; minden mulattságokat megtiltottak, 's ugyan ezen ma kibotsátott parantsolatokban, intik a' népet a' tsendességre. Minden rendszabások úgy vannak elrendelve, hogy a' város, kívülről bátorságban legyen: benn a' városban semmi nyomát nem találni a' lázzadás' lelkének.

A' Gazette di Miliano-ban, ezen fennírás alatt: "Modena, febr. 16., ez a' Tzikkej van: Ezen hónap' 12-dikén, a' modenai ideigvaló országlószéktől, különbféle, rész-szerént a' Dictatortól, más részént a' nemzeti gárda' commandánsától alá-írt Hirdetmények és Rendelések hirdettettek - ki. Egyik azt mondja, hogy minden írományok Modena városa' és tartományja' nevében bottsáttassanak-ki: egy más Rendelés illeti a' nemzeti gárda' formálását a' 18 esztendőstől 50-ig való emberekből: Egy harmadik Hirdetmény a' modenai Hgség. lakosaihoz 's a' többi olasz Státusokhoz fordítja beszédét, 's felidézi azokat a' fellázzadásra. És, minthogy a' modenai revolutió országlószék alkalmasint által-látta, hogy ezen felszólítás által a' liberalisok' nagy principiumának, a' belé-nemavatkozásra - nézve, maga is ellene dolgozik, az itt következő, meggondolást érdemlő szókon végzi beszédét: "Valjon mi félelem tartóztat-hatna-el minket, ama' belé-nemavatkozás' törvényre' megsértésétől; mely tsu-pán-tsak az 5 európai Hatalmakat köti-le, kik ezt a' törvényt magok között állították-fel; melyet én gyökéértelmében, embertelen és kegyetlen törvénynek mondhatnám! Minden népség nyújtson kezét hát a' másiknak, szabad ösz-tönözéséből atyafiságon, és ne irtódzon a' belé-nemavatkozás' törvényét megsérteni, melyet az olasz nemzetek,

“se nem szerzettek, se nem vettek-be.”
 “— Nem árt itt megjegyezni azt, hogy
 “a’ belé-nemavatkozás’ principiumát, so-
 “ha-se tették-fel az európai Hatalmak;
 “hanem tsak a’ liberalis felekezet’ kép-
 “zetében van: és, most láttjuk, hogy u-
 “gyanaz a’ felekezet, a’ midőn azt jónak
 “találja, hogyan nevezi a’ belé-nemavat-
 “kozás’ képzelt törvényét embertelen-
 “nek és kegyetlennek.”

LENGYELORSZÁG

Azt, nem mondhatni, hogy a’ lengyel-
 muszka háborúról, ne volna kelletlenül is
 több, némely ottan-körül virágzó német
 Zeitungokban: de, meg kell vallani, hogy
 ez az egész háború, ekkorig még, tsak
 ijjesztgetésekből áll, és mintha mind-a-
 két felet a’ lethargia nyomta volna el.—
 Melyiknek használ jobban a’ hallogatás,
 az idő fogja felfedezni. Minden kimene-
 tel Frantziaországtól és Angliától függ.

A’ varsói Kurir febr. 15-dikéről, ezt
 mondja: “A’ Főváros’ lakosai nyughatat-
 lanul várják a’ bizonyos tudósításokat a
 hartzmezőről, annyival-inkább, hogy a’
 Bügtől és Narewtől (narva) jött utazók
 azt állítják, hogy mérges ágyúzást hallot-
 tak volna: de a’ múlt Hétf’ utolsó nap-
 jai tsendesén teltek-el; a’ mi’ seregeink
 gyakran változtattják állásaikat, az ellen-
 ség pedig, húzta magát vissza. Tegnap-
 előtt ismét közeledtek a’ Kozákok Siedlce
 városhoz; de ismét mindjárt vissza tér-
 tek. Ebben a’ városban állanak a’ mi’ Kra-
 kusaink.” — A’ varsói Zeitung ellenben,
 febr. 15-dikéről, jelenti, hogy még teg-
 nap’ késő este, tudósítások jöttek volna
 egy ütközetről Liwiec mellett, a’ lengyel
 és muszka sereg között; melyben a’ 4-
 dik regementé lett volna a’ győzödelem,
 és, minekutánna bajonétra került volt a
 dolog, 4 ágyút vett volna el. Ezen tu-
 dósítások szerint, a’ foljóviz’ hídjá úgy
 be volt terítve hóttakkal, hogy a’ lengyel

katonák a’ táborba vissza-jöttökkor ba-
 joston jöhettek által. Ezen tudósításnak még,
 hivatali petsét híjja.

ANGLUS CHARACTER

A’ legnagyobb Könyv, melyet vala-
 ha a’ világon kiadtak, el akar készülni,
 1852-ig, Angliában. A’ titulussa ez: “Ang-
 lus Héróso’k’ Betsülettemplo-
 ma.” Egy árkusnak a’ magassága=4 öl,
 szélessége=2 öl; egy betű’ magassága
 féltalp. A’ papiros’ készítésére, tulajdon
 machinát találtak-fel. Ezen óriási Munka
 nyomtatattása egy gőz-sajtó segedelmével
 esik-meg. A’ nyomtató-festék helyett,
 arany-firnatot vesznek-elő. Mindössze
 tsak 100 exemplárt nyomtatnak, hogy az
 ánglus Könyvtárok’ diszélül szolgáljanak.

EMBERTSUDA

Bremenben mutogatnak most egy gyer-
 meket, kiuek a’ fején, haj helyett, oly-
 lyan toll nőtt, mint a’ gyöngytyúké.

HIRDETÉS

A’ Csikgyimesi K. 30-ad Controllori-
 sans Irnokja Ennyeter Ferentz Ebesfalvi
 filialis Harmintzadosnak, a’ Kološvári kir.
 fő Harmintzad Irnokja Repser Jošef pe-
 dig Ošantzi kir. fil. Harmintzadosnak ne-
 vezettek ki.

Játékszini Bál

Kološvár. Ugyanazon nemes asszo-
 nyi egyesület, mely városunkban a’ szen-
 vedő emberiséget, töle kitelhetőleg felse-
 gíteni kezett fogott, elkezdett szép ügye
 kivívására, több jóltévő kološvári La-
 kosokkal együtt, újra most is törekszik;
 ugyan is: Tsalhatatlan kútfőkből tudjuk,
 hogy a’ jövő Sz. György Havának 4-
 dikén vagy-is Húsvét’ másod-napján egy
 Játékszini maszkaras Bál (milyenek Fran-
 tziország’ nagyobb városaiiban, különö-
 sön Párisban, Bal de l’opera név alatt, ha-
 sonló jó tzelök elő-segítésére adatni szok-
 tak, és nagy népszerűtetet nyertek) fog

az Erdélyi Nemzeti Játékszínen tartatni.

Az időtöltést egy Szerentse-Kerek is emelni fogja, mely több jöltévő Dámák' önkéntes ajándékaiból ú.m. képek, findsák, poharak 's egyéb tsinos bútorokból egybe-szerkeztetve számos nyerő díjjakra fog felosztódni. *)

A' Játékszín' tzélarányos elrendeltetésére,—annak illendő kivilágosítására—narants és tztrom-fák 's egyéb külföldi ritka plántákkalvaló felékesítésére — a' legillendőbb áron található jó vatsora és mindennemű hüvösítő ételek- és italokra — szóval, mindazon eszközökre, mellyek ezen, itten még nem esmért, nemét az estvéli időtöltéseknek az érdemes közönséggel megkedveltethessék, a' legnagyobb gond leszzen.

A' bémenetel árrát, a' dolog' végbevitelére teendő költségek fogják meghatározni, és az azelőtt egynehány nappal kiadandó hírdetmények közönségesse tenni.

Ezen Bál jövedelme, mint értésünkre esett, egy, itten a' nép-kertben felállítandó Chemiacai gyóltsefejéritő Fábrik a' felállítására fog fordítatni. — A' haszon sokszoros. Egyik, hogy a' gyóltsefejérités itten fő-városunkban jó és állandó karba helyeztetvén mindazon nevezetes summa pénzek mellyek eddig-elő, gazdasszonyaink' erszénnyekből Eperjesre-hova, vitettenek, Honnunk' fő-városában fognak maradni. — A' másik, a' gazdaságra-nézve nem kitsiny haszon, a' gyóltse kivittele- és ugyanazon gyóltse behozatalára tett feles költségek 's még a' drága idő' megnyerése: mert a' gyóltsefejéritő nyóltz óra alatt tökéletességre viszi munkáját.

A' harmadik, és a' jöltévő emberek' szemeiben éppen nem utolsó haszon pedig azon esztendei bér, mely (minthogy

*) Lásd a' Párisi Journal des Dames név alatt kijövő újság-level 5-dik Darabjának 150 ik lap.

ezen készület rész-szerént a' nép-kertben állítódik-fel) a' szegények jövedelmét esztendőnként 400, azaz, négyszáz váltó forintokkal szaporítja, mellynek fele a' kis elő-oskola gyarapítására, más fele pedig a' dolgozó szegények tartására fordittatik

Sehova tehát jobban Horátnak szavait nem alkamaztathatni, mint ide: "omne tulit punctum qui miscuit utile dulci."

A' Bál kimeneteléről és hogy-vóltáról tisztelt Olvasóinkat annak idejében tudósítani el nem mulatjuk.

—o—

Tudokra adatik egyszersmind a' fejezítettetni kívánóknak, hogy addig is míg a' Fábrika elkészülhet, M. B. Wesselényi István Ur ingyen által engedte, Hidelvén lévő Kertjének egy részét a' hol a' fejezés a' jövő Sz. György-nap után elkezdődik.

A' Fábrikáns, Philippi Ferentz, Erdélyi Születés (Külföldön 28 esztendeig tökéletesítette magát e' hasznos mester-ségben; a' honnét, igen tzélarányos Mangurló Machinát is vett és hozott nagy költséggel) ajánlja magát ezennel, reménylven a' nagy érdemű Publicum' pártfogását és igyekezete által munkájávalvaló megelégedését; mellyen telyes erejéből törekedik.

Leánynevelő Asszony-

Személyt — keres egy közép rangu Nemes kis Társaság egy kis Városba, 5, legfeljebb 8 Leánykához, olytat, a' ki született Német vagy németül jól tudó Frantzia, mindenféle asszonyi szükségesebb munkákat jól ért, tiszta, jó jámbor természetű és bévehető ajánló Irásokat mutathat-elő. Esztendei fizetése lessz 500 f. váltóban, tisztességes élelem, szállás és mosatás. Francózzott levellal lehet tudakozódni a' Híradó' Kiadó'jánál, Kološváratt.